

ئەنفال يان خورەمى گورگ

ئىسماعىل خورەمى

xurmaly@yahoo.de

ھەموو سائى
دەچىنەوہ ناو سىبەرى
يادکردنەوہى
پىرەدارى كۆستەكان و
پەرۆى شىعر
بەسەرچلى
داماويمانەوہ دەكەين !
ھەموو سائى لەم رۆژەدا
لەم دەربەنى كەوەرۆژ و
خوين و رەو و ئەنفالەدا
بەرد خاش دەبى و
گۆر دەگريپە و
شىعر دەبى بە چوالەى تەرۆ
ھەر بە سەوزى ھەلدەوہرى
كۆستيش تا بى
تابى
پەزىرە و پەزىرە ئەبىتەوہ و
نسرەمى لەش
پردەبى لە چلى ژە ھر و

ههتاوی لهش
پردهبی له نسرمی ژهر !
له کن ئیمه
چائی ژهر و چائی خه مان هینده قوئن
به گورزی کازیوهی خوداش پرنابنهوه
له کن ئیمه
کهوه پوژی میژووی ئیمه هینده ئیلن
به گورزی نووری لای خوداش روشن نابنهوه
له وهتهی ههین
هینده سهوزه داماویمان
گهر دوا یهکیان ژمارهی کهین
رهنگه به ژمارهی هه موو گه لاکانی پایز
جینگه پییان پر نه بنهوه !
گهر دوا یهکیان ژمارهی کهین
رهنگه به ژمارهی
هه موو هه ساره روو خو شه کانی شه ویش
چائی له مه جزوونی و
چائی له رامانمان پر نه بنهوه !
وای خودایه نه و سالانه
چهن کز ومهینه ت بار بووین
چهن غه ریب بووین
غه ریب به تو
غه ریب به خو
غه ریب بهم وولاته هه ئیا چراوهی
بهر خوره می ته ور ته وراس !
هه موو سائی له م پوژدها
(با) گورانیه کی نوئی ده چرئ و
چاره نووس گوئی خوی ده ناخنی و
شیریش
شیریش به تا قانه یی خوی

به وخهزانی بیکه سییه
 لهقهوهی کۆستهکان نایه و
 بری مهودای داپۆشینى
 سهه چاله ژههرهکان ناکا
 لهقهوهی سارداوی لهخهه نایه !
 هههوه جارێ دهئیم:
 هههوه شیعری دهئیم
 یارانى من
 یارانى قهئهم و حوزن
 ئەم شیعرییان
 له کهتانی ئاسمانى خوا بهرین تره
 بو داپۆشینى کۆستهکان !
 لهبههاری خوا سههوز تره
 بو هاوسییهتی پایز و
 بو هاوسییهتی خهه می ئال
 هههوه سائی
 دهئیم
 ئەم شیعرییان
 دههئى به شالای زههیا و
 دوورگه دوورگه تاییهکانم دههیا !
 دههئى
 به سهی ترین باران و هههوز
 کینگه کینگه
 خه ئوزاوی ئەم گووندانهه دههیا !
 ئى جه خار و
 ههزار جه خار
 هههوه سائی ئەم رۆژهه دا
 شیعری دههئى به بازیکى غهوار و
 زمانى فرینى دهشکى و
 دههئى به که نیشکیکی گهرمیان و

شووشه‌ی کچینی لی ده‌که‌وی و لی ده‌شکی
هه‌مووسائی له جه‌ژمه‌تدا
له ده‌رمائی
نهم کۆسته قه‌رسیلانه‌دا
شیعر بو‌ خو‌ی نه‌نفال ده‌بی و
شیعر بو‌ خو‌ی شه‌هید ده‌بی
وای خودایه
ده‌بی پرسه‌ی شیعر
چهن شیعری تر به رۆح بینئ و
چهن قه‌له‌می تر بگریه‌ئئ !
نیتر خودا
خودای ئایه و خودای عیشق
نیتر خودا
خودای نزا و خودای میجنه‌ت
من چی له خه‌زنه‌ی نه‌و شیعرانه‌که‌م
له رۆژیکی ته‌ر وتووشا
له قه‌وراوی زه‌مانیکدا
له برژانگی ووشه‌ی خو‌یان
که‌وشئ
سو‌ئی له گیا
به منانه‌ پیخواسه‌کانی وولاته‌ نه‌ده‌ن !
من چی له خه‌زنه‌ی نه‌و شیعرانه‌ که‌م
به خو‌ره‌می هه‌موو ره‌نگیکه‌وه
ره‌نگئ له مه‌جزوونی
جه‌سته‌که‌ی (عومه‌ری خاوه‌ر) دانه‌ پۆشن
یاره‌ب تو‌ بلی:
من چی له خه‌زنه‌ی نه‌و شیعرانه‌ که‌م
که‌ر له سا‌ئ یادی نه‌نفال و
له‌یه‌که‌م رۆژی کۆره‌و دا
مینا جاران

په نجه ره کانی ناوایی به رهنګ نه که نه وه و

وهکو چاوی

بنچکی کووزه نه له کانی

هه ناسه ی سهوزه لانییهک

به دهستی نه و گووندانه م نه به خشنه وه !

وهکو جاران

جاری سهر چل

پر نه که نه وه له تووی

جووکه و له تووی جریوه !

کانی ژنان

پرنه که نه وه له نه سیم

له نه سیمی لاوک وهوره

له باسی عیشق و دنخوازی

له ژوانی په نا پاسار

له نیگای زهرده په پری سوور

له شهرم ونه پیروی که نیشکان

له ره سمی (خال) ی ژیر چنه !

نسر می دی

به تهنافی زهرده په ردا هه ننه واسن

چاوانی (مه لهک) و (شیرین)

به کل نه ریژنه وه و

شکه سرکه یی نه پیچن

له دهوری کاکوئی (خه جی) و

یه خه ی (خونچه) و

مانگه شهوی سنگی خونچه

پرنه که نه وه له سمّ و

له مسکی ناهوی لای (جافه ران)

نیشتمان پر نه که نه وه

له هه وائی بووکی دزراو

له نیرگزی بال بهستی ناو

مائه‌کانی سه‌ما و
 تاریکیه‌کانی نه‌هرام !
 من چی له خه‌زنه‌ی نه‌و شیعرا نه‌ که‌م
 له سه‌ر پشتی بو‌راقی خوا و
 به‌به‌نه‌می قه‌لا خه‌زنه‌ی
 نه‌م پیاوانه‌ی ده‌سه‌لات
 به‌ ناو نیلی جه‌رائه‌ت دا
 نه‌گه‌نه‌ ناو نیشتمانی فیرعه‌ونیان و
 به‌ قه‌یاغی له‌ نازادی و
 له‌ ریجانه
 پاکیزه‌کانی گه‌رمیان و
 قه‌ره‌داخه‌ نه‌هیننه‌وه !
 من چی له‌ خه‌زنه‌ی نه‌و شیعرا نه‌ که‌م
 که‌ بارانی کو‌ستمان هه‌ر خو‌ره‌م بی‌ و
 کوردستانیم
 له‌ کوردستان
 هه‌ر بی‌ مال و
 بی‌ ده‌وار بن !
 کینگه‌کانه‌م هه‌ر پایز و
 هه‌ر گریانی ناو میژوو بن !
 خه‌سار قه‌ومه
 ده‌سه‌لاتمان
 به‌ ده‌سه‌لاتی خوا ده‌چی و
 لا دیوار و کو‌نه‌که‌ی به‌ر هه‌یوانی
 مائه‌ گوندیکی وولاتمان
 بو‌ راست نابیتته‌وه و
 له‌ مه‌رگی گول دا
 گریانی په‌روانه‌یه‌که‌مان
 بو‌ ژیر نابیتته‌وه !
 خه‌سار قه‌ومه‌ ده‌سه‌لاتمان

به دسه لاتى خوا ده چى و
 ئى مخابن
 هه تا ئىستا
 له به ردهم هه وائى (سۆزه وهاورى) كانيا
 ههر كلۆمن
 قاپى رۆژنامه و گۆقاره كانمان !
 ههر خاو وسستن فرينى ناو سؤراخمان !
 ئىيى (سۆزه) گيان
 گۆنه كهى سه ما و غه ريبى
 ده مبورى تو
 شه قهى بائى بازى چامه م درهنگ گه شتى
 چاوى جوگهى دوا روانينم درهنگ گه شتى
 كه رچى من خۆم
 خوره ميكم له هاوارى ئيوه و
 خوره ميكم
 له نه ته وه يه كى نه نفال
 ئى به ته نى
 هو خانمه ره شپۆشه كهى من
 جريوه باخى ئال ناكا و
 چرايه ك وولاتى روشن ناكا !
 وه لى چيبكه م تاقانه شهم
 من جيره مه هه مووسائى
 له خه متانا
 له سه ربانى مائى خواوه
 سلاوى له حوزنى ئيوه و
 سلاوى له (سى و سينان) و
 تفى له (ده سه لات) بكه م !
 سلاوى له حوزنى ئيوه و
 سلاوى له (بايسان) و
 تفى له (ده سه لات) بكه م !

ئىيى (سۆزە) گيان ،
 ئەمىستان مەن
 سەۋىيى بە ئەمى قە ئەمەم و
 شەپ بە ۋ مەۋجانە دەگىپم
 ئىۋىيان بۆ رەھىلەي ژەھر دەكردەۋە و
 ئىمەيان بە سەۋىيى جە پە لوش دەكرد
 ئەنزال
 يان خورەمى گورگ ۋەسەر دەشتا !
 ئەنزال
 يان جەنگە ئىكى ئە بار بۆ راۋە ئىنسان !
 ئەنزال
 يان بەھارى مائ سۋوتان و
 شەرا بەربۋون ئە سىما !
 ئەنزال
 يان لاستىكى ئە ئايەي خوا
 بۆ سىرپىنەۋەي ئەم قەۋمە !
 ئەنزال
 يان ئاژەنى مەرگ ۋىپايز
 بەسەر دەشتەكانى (داۋى و زەنگ ئاباد) دا !
 ۋاي خودايە ئەۋرۋژانە
 چ جەنگىكى بى ئامان و
 چ بەۋرىكى بى ۋوچان و
 چ ئىزمەيەك بوو ئە جەلاد !
 ئەۋرۋژانە
 كە (گىستان ئە ژيان) دا
 ئىمە
 چەن تەژى بوۋىن
 ئە (ئال) يەتى نەتەۋەيەكى پۈشن و
 ئە ئالوۋدەيى ھەنارى ناۋ ئازادى و
 ئە جىۋەي ھەسارەكانى ئومىدو

له په يامی دوستایه تی نا دوستانمان
 له په يامی فه راموښی رهنگه کانمن
 یاران هانا
 روحی وه بی رهنگیم بکه ن
 کی له رهنگی
 ناو مه جزوونی (میمکه رابه) به شم ددها
 له رهنگی پرچ وکاکوئی
 له رهنگی سیوی بی ناوی
 ناو به روکی داچه کیوی !
 کی له رهنگی
 چنگه نانی
 دس منائی به شم ددها
 له رهنگی راوی سپیدهو
 له رهنگی شالاهوکانی دواي زه رده پهر !
 خودایه نه م هه موو دله ، به چی روشن ده بیته وه ؟
 نه و هه موو چرا کوژراوانه ی بیابان
 نه و هه موو تهیر و چوله که
 بی جریوانه ی ناو عه ر عه ر
 چون چون دینیته وه ؟
 ناخه ر خودا
 که سیک نیه و
 دارمه ی تیک نیه و هه زار
 نه و هه موو تابووته به چی دینیته وه ؟
 زویر مه به خودا
 بی دهنگی توش
 خه تایه ک بوو له رهنگی وان !
 بی دهنگی توش
 دزییه ک بوو له گه مه ی وان !
 ناخه ر خودا
 بی سه رو شوین کردنی نه ته وه یه کی ناوا

هه ئدانی شه وهیه ک نه بوو له شه ودا بۆ گۆم !

له (لم) نانی

ماسییه کی وردی لانه نه بوو له شه و رۆخدا!

هانا یاران

به چاوی چه قده سال پیش ئیسته

ته و اشاکه ن

له بیرتانه

زه نگه نه بوو به قه لای پووته ن و

جه باری بوو به خه نه کی وشکایی و

سرووشتی خوا

له دهشتی خوا

به تالان رۆیی !

له بیرتانه

گۆل به خار و

مه خلوق به ژهر و گورگ رۆی

له بیرتانه

له بیابان

پۆژی

(یوم القیامه) بوو

ئهوئ سه عات

عه رعه ر زاوای

هه موو بوو که کانی ئیمه و

عه ر عه ر مائی

هه موو زاواکانی ئیمه و

عه رعه ر

گۆرستانی نیشتیمان و

گۆرستانی هه ساره و مانگه شه و مان بوو !

له بیرتانه

ئهوئ سه عات

عه رعه ر

قیساره‌ی مردنی ده‌ژهنی و
 دینه سه‌گ و پیره سه‌گیش
 به ئاوازی نان له رۆندا
 نووتیان له لاکى منائی ئیبه ده‌سوو !
 ئه‌وئ سه‌عات
 ئاوا
 و
 ئه‌میستاش یارانی قه‌ئه‌م
 ته‌نیایمان ره‌ش وه‌ک سیوی جیماو
 به‌سه‌رچلی ، ووشکه چلی نسرمه‌وه !
 ئه‌وئ سه‌عات
 ئاوا
 و
 ئه‌میستاکه‌ش فه‌رامۆشن
 چائی ژه‌هر و کزه‌ی ژه‌هر !
 فه‌رامۆشن ده‌غله‌ رۆحی
 له هیلکه‌کی ئه‌نفال جیماو !
 وای خودایه
 ئه‌م نیشتیمانه شیرینه‌ت چون کرد
 به مه‌نزلی ژه‌هر و دوو‌پشک
 گۆل و په‌روانه‌ت ئه‌پای کوی هه‌نفراندن ؟
 وای خودایه
 ئه‌م‌رۆ دوا سه‌عاتی کۆسته‌و
 تۆش که‌ره‌م که
 گۆیه‌ک بنی به په‌نجه‌ره‌ی دلمان‌ه‌وه
 گۆیه‌ک هه‌نخه
 بۆ سروودی ئه‌نفال
 بۆ سروودی مه‌رگ زاده‌ی
 نیشتیمانی په‌روانه وگۆل !
 چاویک بنی به په‌نجه‌ره‌ی چاومان‌ه‌وه

گرافیکى نەو سېۋە كوژراوانە بېينە تۆ
گرافىكى نەو ھەمووجەستە ووشكە ئە بېينە تۆ
نەو ھەمووكانىيە كوئرانە بېينە تۆ
بېرە چاومان
نە غووربەتى دئەمان گەرى و
بېرە دئەمان
نە غووربەتى چاومان گەرى
بى تەواشا
نەم نەتەو ۋە رووخۆشەى خوت
چۆن نە كۆشى گۆرانىيە رەشتا ئەكاندا ھە ئەدە پەرن
چۆن نە ناو قەفەزەكانى مەرگا
ھىلنجى جريوھيانە و دەرشىنەوہ !
ئامان خودا
گەر نەمجارە
نە دۆنەكانى لای تۆشدا
جارىكى تر ، سەرمان ھە ئەدايەوہ
نەم جارە مائىكمان پى بە
نزىك نە جوگرافىيەى پەروانەكان
نزىك نە مەلەى ماسىيەكان
نزىك نە ئاوارەكانى گەرميان
تا دەشتوانى
دوور نە پارت و
دوور دوور
دوور نە مائى سەرکردەكان !
دەى خودايە
بەم خەرمەنى كۆستانەوہ
نەم دۆعايەمان قىبوولكە
خۆ خودايە
ئىمەش ھەر نە خۆتىن
ھەر پىرژىكىن نەو ئاگرە

تۆ تەماشاشا

ئىمە چەن عاشقىن بە تۆ

ئىمە چەن ھۆگرىن بە تۆ

ئەھا قەرتالەكەى دلمان

چەن تەژىيە

لە بۆلى تۆ !

چەن پرە لە

بۆلى ناگر !

تۆ تەماشاشا

ئىمە چەن عاشقىن بە تۆ و

تۆش چەنە دوژمنى ئىمەى !

ئاخەر خودا تۆش لە مەرگى

ھەموو دەف ژەنەكانى وولات و

تۆش لە مەرگى

ھەموو نەى ژەنەكانى وولاتدا

بەشت ھەبوو !

قامىشىكت نەھىشتەوہ بو شمشال و

ئەسپ سوارىكت نەھىلا بو تامى راو !

رېشۆلەيەكت نەھىلا ، بو تامى بەفر و ئىوارە !

چاوردەشىكت نەھىشتەوہ ، بو تامى سەوزايى و عىشق !

ئەوى لە داوى راوچىيان نەجاتيان بوو

لە داوى ئىئوہ و ئامانى زولم نەجاتيان بوو

تەنھا سامى شاخەكانى خواكۆرەك و قەرەچوڭ بوون

تەنھا سامى بازەكانى سەر تەويلى جافەتى بوون !

واى لە سامى ئەو رۆژانە

مەحسبوونمان ھىن بە گرېوو

مەحال بوو خودايە مەحال

بە كلۆ بەورەكانى تۆش سارد بېنەوہ !

داخۇ بېرتە

دېتە يادت زەمانى قىژە وزرىكە ؟

زهمانی دووکه لّ وزوئم ؟
 زهمانی خوین ؟
 زهمانی شهونم به خورهم ،
 له چاوی گوئی چاو رهشان دادهباری و
 ههموو خوف و ههموو نایه‌ی نیوهدش
 ناوتگیکی نه‌ده‌هینا !
 ناخر خودا شهونم به چی بزه برژی له لیوانی ؟
 که خیلی ناگر و (قه‌عقاع)
 ناگریان له بیشکه‌ی منالا دهنواند و
 به باخ (شهم) بیان
 له ژووانی (وهلی) یه‌کاندا هه‌لده‌پروزان !
 له‌چی بدویم ؟
 له‌کام حوزن ؟
 که فلچه به رهنگ راناگاو
 که قه‌نهم به شیعر پاناگاو
 که گۆر به خهرمه‌نی تهرم و
 که باخ به جریوه راناگا
 له‌چی بدویم ؟
 نه‌ی مائه‌که‌ی فهیز وعه‌تا
 نه‌ی مائه‌که‌ی جه‌لادو خوین
 نه‌ی مائه‌که‌ی میهر وزاهید
 له‌چی بدویم ؟
 بی نیگاکانت بچنه‌وه له ههریم
 به گهمه‌ی شمشیره‌کانت هیننجیان دی !
 به قهرتاله‌ی نایه‌کانت
 تایان لی‌دی
 مانه‌وه‌ت جنوونه له‌می ،
 بفره له‌می
 ژیان هیشتا سه‌وزه له می !
 هیشتا سه‌وزن هۆره‌ی نه‌و ژنانه‌ی

به دهم گه لا لی کردنه وهی رهزانه وه دهیانچرین !
هیشتا سهوزن چلی چاوشارکی ی منالی شه و
شهوانی قریوه وکۆلان!
هیشتا سهوزن چلی به فر و
خوهرمی باز و هه ئوکان !
بفره له می
ژیان دهفری و مردن هیلانه ده به ستی
مردن دهفری و ژیان هیلانه ده به ستی
ده سووتین ولی دنیاییین
ژیان و سهوزایی وان له پشت سووتانه وه !
ده سووتین و دهقهر دهقهر
به تالانی دهچین و وهلی
ههر دنیاییین
سهوزایی و ژیان وان له پشت سووتانه وه
ههر دنیاییین
زه مانیک دی
میژوو پر ده بیته وه له قوچی نوور و
گۆزه ئه ی لای دارستانیش
پر ده بنه وه له شه رابی شینایه تی
ره شه جار و دیمه جاریش
پر ده بنه وه له (سازان) ی هه ساره کان !
به هاری 2005/ئه ئه مانیا

